

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1962-1963.

5 JUIN 1963.

Projet de loi contenant le budget des Recettes et des Dépenses pour l'exercice 1963.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES (1)
PAR M. **VAN CAUWENBERGHE**.

MESDAMES, MESSIEURS.

Un problème hors Budget pour l'Ordre.

Après une brève présentation du projet de loi par le Ministre, adjoint aux Finances, un commissaire rappelle qu'un récent rapport — dit rapport Scokaert — a signalé une série de manquements, relatifs aux budgets et aux règles administratives, constatés dans le fonctionnement de certains parastataux. Il demande si l'on retrouve, chiffrée, la gestion des dits organismes dans le présent projet.

Le Ministre, adjoint aux Finances, répond que cette question n'a rien à voir avec le Budget pour l'Ordre. Il ajoute cependant que le problème soulevé, même s'il ne concerne pas le budget en discussion, mérite un commentaire spécial. Le rapport Scokaert contient, à la fois, des observations fondées et d'autres qui appellent une prudence d'appréciation surtout pour la détermination des mesures éventuelles à prendre pour corriger les situations dénoncées. Il faut se souvenir que

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Pierre De Smet, président; De Baeck, Baron de Dordodot, De Man, Louis Desmet, Franck, Godin, Harmegnies, Hougardy, Janssen, Lacroix, Leemans, Scokaert, Van Houtte, Van Laeys, Versé, Vreven, Wiard et Van Cauwenberghe, rapporteur.

R. A 6489.

Voir :

Document du Sénat :

5-XXII (Session de 1962-1963) : Projet de loi.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1962-1963.

5 JUNI 1963.

Ontwerp van wet houdende de begroting van Ontvangsten en Uitgaven voor l'Orde voor het dienstjaar 1963.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
FINANCIËN (1) UITGEBRACHT
DOOR DE H. **VAN CAUWENBERGHE**.

DAMES EN HEREN,

Een vraagstuk zonder verband met de Begroting voor l'Orde.

Nadat de Minister, Adjunct voor Financiën, dit ontwerp van wet bondig heeft toegelicht, wijst een commissielid erop dat een recent verslag — het zogenoemde verslag Scokaert — een reeks tekortkomingen in het licht heeft gesteld die inzake de begrotingen en de administratieve regels worden vastgesteld in de werking van sommige parastatale instellingen. Hij vraagt of in dit ontwerp cijfers voorkomen die een beeld geven van het beheer van de voornoemde instellingen.

De Minister, Adjunct voor Financiën, antwoordt dat deze kwestie niets te maken heeft met de Begroting voor l'Orde. Hij voegt er evenwel aan toe dat het opgeworpen probleem, zelfs al heeft het geen betrekking op de voorgelegde begroting, toch een bijzondere commentaar verdient. Het verslag Scokaert bevat opmerkingen die gegrond zijn, maar ook opmerkingen die met voorzichtigheid moeten beoordeeld worden, vooral als het erop aankomt maatregelen vast te stellen die eventueel

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Pierre De Smet, voorzitter; De Baeck, Baron de Dordodot, De Man, Louis Desmet, Franck, Godin, Harmegnies, Hougardy, Janssen, Lacroix, Leemans, Scokaert, Van Houtte, Van Laeys, Versé, Vreven, Wiard en Van Cauwenberghe, verslaggever.

R. A 6489.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

5-XXII (Zitting 1962-1963) : Ontwerp van wet.

la loi de 1951 a fait l'objet d'études sérieuses de la part du Gouvernement et des Commissions parlementaires ainsi que de débats serrés au Parlement ce qui lui confère le caractère de législation mûrie. De plus, en vue de réaliser une bonne réforme de la comptabilité de l'Etat, une commission, créée en 1955, a conduit, à bonne fin, d'importants travaux destinés surtout à fixer les meilleures formes de comptabilité à tenir selon la nature des services à gérer. L'essentiel de cette étude a fait l'objet d'un projet de loi, récemment voté par le Sénat et, actuellement, soumis à l'approbation de la Chambre des Représentants. Cette loi, qui entrera en application en 1965, nécessitera la promulgation d'arrêtés royaux qui fixeront des règles nouvelles de comptabilité, y compris chez les parastataux. Dans l'entretemps, la loi de 1954 a connu des extensions continues et régulières qui, par leur multiplicité, ont provoqué davantage d'observations de la Cour des Comptes que le Sénateur Scokaert a rapportées et qui ont inquiété bon nombre de parlementaires.

On a vu naître, parallèlement alors, diverses propositions de loi, celle de M. Declercq, celle de M. Boeykens, sur le contrôle des recettes, celle de M. Van den Boeynants, sur le contrôle des dépenses, toutes ayant, en fin de compte, pour objet, un renforcement des contrôles. Dans un but d'unification on a aussitôt créé une sous-commission chargée de réunir et d'étudier ces propositions ce qui n'exclut pas qu'entretemps une amélioration du contrôle soit réalisée par un renforcement des Services de l'Inspection des Finances.

Le Commissaire intervenant réplique qu'il comprend et admet les explications du Ministre, adjoint aux Finances, mais qu'il souhaite vivement que, dès maintenant, tous les parastataux soient tenus à un minimum de règles administratives et de comptabilité adéquate.

Discussion générale.

Un Commissaire prétend que les emprunts de la SABENA étant à charge de l'Etat les bénéfices, réalisés par cette Société, doivent être versés au Trésor et apparaître au Budget pour Ordre. Si la SABENA n'enregistrait que des pertes ce serait vraiment regrettable, car la SWISSAIR a réalisé sept millions de francs suisses de bénéfices, la KLM a pratiqué une politique d'économies par une réduction du personnel et des heures de vols alors que la SABENA a continué notamment sa politique discutable, coûteuse et folle de publicité excessive. Si l'Etat continue à payer sans rien dire, ajoute-t-il, et si le Parlement continue à se taire, la SABENA persévéra dans ses déficits injustifiés, de même d'ailleurs, conclut-il, que la Société Nationale des Chemins de Fer Belges.

Un autre Commissaire se plaint de ce que la présentation du Budget pour Ordre est mal faite, qu'on n'y voit pas très clair, qu'elle aligne une multitude de Fonds spéciaux sans aucune classification qui réponde à leur caractère spécifique, et que, par

moeten worden genomen om de aangeklaagde toestanden recht te trekken. Men bedenke dat de wet van 1954 ernstig werd bestudeerd door de Regering en door de Parlementscommissies en dat er uitvoerige besprekingen over werden gehouden, zodat het hier een voldragen wetgeving betreft. Om de rijkscomptabiliteit degelijk te hervormen werd bovendien in 1955 een commissie ingesteld, die zeer goed werk heeft verricht, vooral om de beste vormen inzake comptabiliteit vast te stellen, al naar de aard van de te beheren diensten. De hoofdgedachten van deze studie werden verwerkt in een ontwerp van wet dat onlangs door de Senaat werd goedgekeurd en dat thans aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers is voorgelegd. Die wet, die in 1965 in werking zal treden, zal de uitvaardiging van koninklijke besluiten noodzakelijk maken om nieuwe regels inzake comptabiliteit vast te stellen, die ook voor de parastatale instellingen zullen gelden. Ondertussen werd de wet van 1954 voortdurend en regelmatig uitgebreid. Wegens dat grote aantal uitbreidingen heeft het Rekenhof nog meer opmerkingen gemaakt die Senator Scokaert vermeld heeft en die tal van parlementsleden hebben verontrust.

Er zijn dan verschillende voorstellen van wet ingediend, nl. door de heer De Clerck en door de heer Boeykens, over de controle op de ontvangsten, door de heer Van den Boeynants, over de controle op de uitgaven, die, per slot van rekening, alle een versterking van de controle beogen. Ter wille van de eenheid werd onmiddellijk een subcommissie ingesteld met opdracht al die voorstellen samen te brengen en te bestuderen, wat niet uitsluit dat de controle ondertussen verbeterd zou worden door een versterking van de Inspectie van Financiën.

Het commissielid antwoordt dat hij de uitleg van de Minister, Adjunct voor Financiën, begrijpt en aanvaardt, maar dat hij zeer gaarne zou zien dat alle parastatale instellingen reeds nu gebonden zouden zijn aan een behoorlijke comptabiliteit en een minimum van administratieve regels.

Algemene bespreking.

Een commissielid beweert dat, aangezien de leningen van de Sabena voor rekening komen van de Staat, de door deze maatschappij geboekte winsten in de Schatkist moeten gestort worden en op de Begroting voor Orde moeten voorkomen. Het zou werkelijk jammer zijn als de Sabena met verlies zou werken, want Swissair heeft zeven miljoen Zwitserse frank winst geboekt, de K.L.M. heeft een soberheidsbeleid gevoerd door het personeel en de vliegreun te verminderen, terwijl de Sabena daarentegen haar betwistbaar, kostbaar en dwaas beleid van een buitensporige reclame heeft voortgezet. Indien de Staat blijft betalen zonder iets te zeggen en indien het Parlement blijft zwijgen, zal de Sabena zich niet bekommeren om haar onverantwoord deficit, evenmin, zo besluit hij, als de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen.

Een ander commissielid klaagt dat de Begroting voor Orde slecht is ingekleed, dat zij niet overzichtelijk is en dat zij een hele reeks speciale fondsen opsomt zonder een indeling die beantwoordt aan hun specifiek karakter, en dat het derhalve vrijwel onmogelijk is

conséquent, il est quasi impossible de bien apercevoir les véritables grandes opérations pratiquées par le Ministère des Finances. Il rappelle que les Ministres des Finances successifs ont, depuis longtemps, promis de clarifier le Budget pour l'Ordre mais que la routine a toujours triomphé de leurs bonnes intentions.

Un Commissaire pose deux questions : 1. à l'article 606, qu'est-ce, exactement, que le déficit de quatre-vingt-trois millions intitulé « déficit à supporter par l'Etat du fait des différences de prix sur les produits industriels importés » ; 2. à l'article 706, relatif à la Loterie Nationale, on n'aperçoit pas bien si cette Loterie rapporte de l'argent, ni qui le touche, puisque les recettes sont évaluées à un milliard trente et un millions deux cent mille francs tandis que les dépenses sont estimées à un milliard cent deux millions cinq cent quarante-six mille francs.

Un autre Commissaire demande ce que signifie exactement l'inscription d'un crédit de mille francs au Fonds de participation de la Belgique à l'Euratom. Le même Commissaire joint ses doléances à celles exprimées par le Collègue qui s'est plaint de la mauvaise présentation du Budget pour l'Ordre. Il dit qu'on trouve, dans ce document, presque côte à côte, les choses les plus hétéroclites, comme, notamment, le Fonds Alex Paepen, réduit à zéro franc, et le Fonds Agricole dont le compte 1961 atteint presque les deux milliards de francs. Certes, convient l'intervenant, le Budget pour l'Ordre n'est pas un Budget au sens strict du mot puisqu'il n'a pas d'influence sur l'équilibre budgétaire proprement dit. Mais, depuis la Libération, il a pris une importance considérable du fait que s'est développée la pratique de la constitution de Fonds spéciaux. Si tous ces Fonds étaient alimentés par leurs recettes propres le système ne présenterait aucun inconvénient puisqu'il suffirait de procéder à un contrôle administratif sur la valeur de leur gestion. Mais, nombre de ces Fonds puisent leurs recettes, soit totalement, soit partiellement dans des crédits budgétaires, formule imaginée pour pouvoir par le canal du Budget pour l'Ordre, utiliser, l'année suivante, les crédits non employés durant l'année en cours. Le danger de la formule réside dans le fait que plus ces Fonds croissent en nombre plus il est difficile de calculer le découvert réel de l'Etat puisque les Fonds spéciaux ne figurent dans aucun Budget de Département, ni, dès lors, dans celui des Voies et Moyens. Or, l'existence des Fonds spéciaux a une influence incontestable, et parfois dangereuse, sur la Trésorerie.

Un exemple : tel Fonds a un solde théorique, au 1er janvier d'une année, de six cents millions, et il reçoit, toujours théoriquement, pour cette même année, un crédit budgétaire de cinq cents millions, ce qui le pourvoit d'un disponible d'un milliard cent millions. Si, pour une raison quelconque il est amené à dépenser, assez brusquement son avoir théorique, il doit appeler cet argent de la Trésorerie de l'Etat alors qu'il n'est pas certain que ce dernier, d'ailleurs ignorant du moment où le Fonds va vouloir effectuer ce prélèvement, aura les réserves disponibles nécessaires. Pour peu que le même phénomène se produise pour plusieurs Fonds spéciaux importants, comme, par exemple, les divers Fonds des Universités, le Fonds Agricole — qui s'élève à un milliard neuf

de réellement grote verrichtingen van de Minister van Financiën te voorzien. Hij wijst erop dat de opeenvolgende Ministers van Financiën sedert lang beloofd hebben klaarheid te brengen in de Begroting voor l'Orde, maar dat de administratieve sleur steeds sterker is geweest dan hun goede voornemens.

Een commissielid stelt twee vragen : 1. het tekort van 83 miljoen, in artikel 606, dat als opschrift draagt « door de Staat te dragen deficit wegens de prijzenverschillen op de ingevoerde industriële produkten », wat is dat juist ? ; 2. uit artikel 706, dat betrekking heeft op de Nationale Loterij, kan men moeilijk opmaken of deze Loterij geld opbrengt en wie het ontvangt, aangezien de ontvangsten worden geraamd op 1 miljard 31.200.000 frank terwijl de uitgaven worden geschat op 1.102.516.000 frank.

Een ander commissielid vraagt wat de juiste betekenis is van een krediet van duizend frank, uitgetrokken voor het Deelnemingsfonds van België aan Euratom. Dit commissielid is het eens met de opmerkingen van zijn collega die geklaagd heeft over de slechte inkleding van de Begroting voor l'Orde. Hij zegt dat men in dit stuk de meest uiteenlopende dingen bijna naast elkaar vindt, zoals onder meer het Fonds Alex Paepen, dat verminderd is tot nul frank, en het Landbouwfonds, waarvan de rekening 1961 bijna 2 miljard frank bedraagt. Spreker geeft toe dat de Begroting voor l'Orde geen begroting is in de enge zin van het woord, aangezien zij geen invloed oefent op het eigenlijke begrotingsevenwicht. Maar sedert de Bevrijding is deze begroting zeer belangrijk geworden daar steeds meer Speciale Fondsen werden tot stand gebracht. Indien al deze Fondsen gevormd werden door hun eigen ontvangsten, dan zou het stelsel geen enkel nadeel inhouden aangezien het zou voldoende zijn een administratieve controle uit te oefenen op de waarde van hun beheer. Maar tal van die fondsen verkrijgen hun inkomsten, geheel of gedeeltelijk, uit begrotingskredieten, welke formule werd uitgedacht om door middel van de Begroting voor l'Orde het volgende jaar de kredieten te gebruiken die niet in het lopende jaar werden besteed. Het gevaar van deze formule is dat, hoe meer deze fondsen in aantal toenemen, hoe moeilijker het wordt het werkelijke tekort van de Staat te berekenen, daar de Speciale Fondsen in geen enkele departementsbegroting en derhalve ook niet in de Rijksmiddelenbegroting voorkomen. Welnu, de speciale fondsen hebben een onbetwistbare en soms gevaarlijke invloed op de Schatkist.

Een voorbeeld moet dit duidelijk maken : een Fonds heeft per 1 januari van een bepaald jaar een theoretisch saldo van zeshonderd miljoen en het ontvangt, ook theoretisch, voor datzelfde jaar een begrotingskrediet van vijfhonderd miljoen, zodat het beschikt over een bedrag van 1 miljard 100 miljoen. Als dit Fonds, om enigerlei reden, onverwacht zijn theoretisch tegoed moet uitgeven, dan moet het dit geld opvragen bij de Schatkist, terwijl het niet zeker is dat de laatstgenoemde, die trouwens niets weet over het tijdstip waarop het Fonds deze geldopneming zal wensen te verrichten, de noodzakelijke reserves zal bezitten. Als dit verschijnsel zich nu eens voordoet bij verschillende belangrijke Speciale Fondsen, zoals bij voorbeeld de verschillende Fondsen van de Universiteiten, het

cent septante-cinq millions de francs —, les Fonds des Constructions Scolaires — qui voisinent les deux milliards — la Trésorerie pourrait s'en trouver malencontreusement déséquilibrée et on risquerait des soubresauts épouvantables. Dans cet ordre d'idées, il s'indiquerait de procéder à une étude sur l'influence que tous ces Fonds spéciaux et tous ces Fonds de Tiers ont eue, ces dernières années, sur le découvert de Trésorerie. Complémentairement, il serait également souhaitable de procéder à une supputation des décaissements de fait auxquels l'Etat sera ultérieurement tenu pour désintéresser, le cas échéant, les prêteurs qui ont consenti des prêts garantis par l'Etat.

Réponses du Ministre, Adjoint aux Finances.

Le Ministre, adjoint aux Finances, dit se réjouir du grand nombre de questions pertinentes posées. Il convient que, malgré les aménagements qui lui ont été apportés, le Budget pour Ordre reste d'une lecture difficile et qu'il n'informe pas, ni directement, ni suffisamment, sur l'aspect financier réel des Fonds spéciaux ni sur leur influence sur la Trésorerie de l'Etat. Il se dit convaincu que le projet de réforme de la comptabilité de l'Etat va considérablement simplifier la présentation des Budgets et mieux éclairer le Parlement sur toutes les opérations financières. Après avoir annoncé qu'il rencontrera les questions posées dans des notes-réponses détaillées à joindre au présent rapport, il conclut, dans l'assentissement général, qu'il lui est matériellement impossible de modifier brusquement la présentation du Budget des Recettes et Dépenses pour Ordre pour l'exercice 1963.

Le Ministre, adjoint aux Finances, a fourni les réponses écrites précises promises; les voici, classées dans leur ordre chronologique :

QUESTION N° 1.

Fonds pour le Service des Emprunts de la SABENA. Comment s'effectue la comptabilisation des opérations ?

REPONSE.

La SABENA effectue elle-même le service financier de ses emprunts. Elle est cependant tenue de faire approuver les conditions d'emprunt par le Ministre qui exerce la tutelle et par le Ministre des Finances. La loi du 23 juin 1960 (*Moniteur belge* du 25 juin 1960) règle l'intervention de l'Etat en matière d'emprunts émis par la SABENA.

C'est ainsi qu'outre la garantie du service des intérêts et de l'amortissement (article 3 de la loi), il est prévu que l'Etat supporte la moitié des charges financières afférentes aux emprunts et autres opérations de financement visés à l'article 3, étant entendu que l'intervention ne sera ni inférieure à 2 %, ni supérieure à 3 % du montant nominal des emprunts et des autres opérations de financement visées. Il est stipulé en

Landbouwfonds—dat één miljard negenhonderdvijfentwintig miljoen frank beloopt — de Fondsen voor Schoolgebouwen — die ongeveer twee miljard bedragen —, dan zou de Schatkist plots uit haar evenwicht kunnen geraken en dan zou men wellicht voor een verschrikkelijke toestand komen te staan. In dit verband zou het wenselijk zijn een studie te maken van de invloed die al deze Speciale Fondsen en Fondsen van Derden de jongste jaren hebben gehad op het tekort van de Schatkist. Daarbij zou het ook raadzaam zijn een raming te maken van de feitelijke uitgaven waartoe de Staat later zal gehouden zijn om eventueel de uitleners schadeloos te stellen die leningen hebben toegestaan welke door de Staat gewaarborgd zijn.

Antwoord van de Minister, Adjunct voor Financiën.

De Minister, Adjunct voor Financiën, verheugt zich over het grote aantal gegronde vragen. Hij geeft toe dat de Begroting voor Orde, ondanks de aanpassingen, moeilijke lectuur blijft en dat zij noch rechtstreeks noch voldoende inlichtingen verschaft over het werkelijke financiële aspect van de Speciale Fondsen noch over hun weerslag op de Schatkist. Hij is overtuigd dat het ontwerp van wet tot hervorming van de rijkscomptabiliteit de inkleding van de begrotingen aanzienlijk zal vereenvoudigen en het Parlement beter zal inlichten over alle financiële verrichtingen. Hij kondigt aan dat hij de gestelde vragen zal beantwoorden in uitvoerige antwoordnota's die bij dit verslag moeten worden gevoegd en hij besluit, dat hij materieel niet in staat is om de inkleding van de Begroting van Ontvangsten en Uitgaven voor Orde voor het dienstjaar 1963 in een handomdraai te wijzigen, wat alle commissieleden toegeven.

De Minister, Adjunct voor Financiën, heeft de nauwkeurige schriftelijke antwoorden verstrekt, die hij beloofd had. Zij staan hieronder in chronologische volgorde :

VRAAG N° 1.

Fonds voor de Dienst der leningen van de Sabena. -- Hoe gebeurt de comptabilisatie der verrichtingen ?

ANTWOORD.

De Sabena staat zelf in voor de financiële dienst van haar leningen. Zij is er nochtans toe gehouden de leningsvoorwaarden door de Minister die de voordij uitoefent en door de Minister van Financiën te laten goedkeuren. De wet van 23 juni 1960 (*Staatsblad* van 25 juni 1960) regelt de tussenkomst van de Staat inzake de leningen uitgegeven door de Sabena.

Zo komt het dat, behalve de waarborg over de dienst der interesten en der delging (artikel 3 van de wet) er ook voorzien wordt dat de Staat de helft der financiële lasten draagt betreffende de leningen en andere financieringsverrichtingen bedoeld in artikel 3, met dien verstande dat de tussenkomst niet lager dan 2 % en niet hoger dan 3 % van het nominaal bedrag der leningen en der andere financieringsverrichtingen zal

outre que cette intervention est calculée sur un montant maximum de 6 milliards de francs.

Le crédit nécessaire au paiement de cette intervention est inscrit au budget ordinaire du Ministère des Communications (article 20-2).

QUESTION N° 2.

Article 606-1-A : Ministère des Affaires Economiques et de l'Energie.

Déficit à supporter par l'Etat du fait des différences de prix sur les produits industriels importés.

Que représente la dépense de 83 millions de F ? Comment expliquer l'absence de solde au 31 décembre 1963 ?

REPONSE.

Les ressources de ce fonds proviennent du budget des Affaires Economiques et devaient servir à égaliser les prix des importations en provenance des Etats-Unis faites pendant les années 1945 à 1949 par l'O.M.A. pour compte du Gouvernement. Cet organisme a été liquidé en 1950. Il restait toutefois de très nombreuses affaires à liquider. Ces opérations de liquidation se font sur le compte du fonds 606-1-A.

Les dernières, pour un total de $\pm$ 2 millions de F seront réglées dans le courant du présent exercice et le solde du fonds, soit $\pm$ 81 millions de F fera retour au Trésor.

Le fonds n'apparaîtra donc plus au BPO en 1964.

QUESTION N° 3.

Article 706-3 : Ministère des Finances. Loterie Nationale — Quelle est la destination du solde des exercices antérieurs ?

La loi du 27 juillet 1962 (*Moniteur* du 1 septembre 1962) modifiant l'affectation des bénéfices de la Loterie Africaine des exercices 1960-1961 a destiné les bénéfices de 11e et 12e tranches 1960 à l'Assistance aux Européens atteints par les événements du Congo.

La même destination a été réservée aux bénéfices de la Loterie de l'exercice 1961, après prélèvement d'une tranche de 40 millions pour le financement de l'Exposition Universelle de Bruxelles de 1958 et d'une autre tranche de 90 millions destinée au Fonds du Bien-être Indigène.

De ce fait les bénéfices non-distribués sont :

Pour les exercices 1957, 1958,	
1959 F	84.919.974
Pour l'exercice 1960 (versés aux	
attributaires : 236.101.336 F)	

liggen. Er wordt nog aangestipt dat deze tussenkomst berekend wordt op een maximumbedrag van 6 miljard frank.

Het krediet nodig voor de betaling van deze Staats-tussenkomst is ingeschreven in de gewone begroting van het Ministerie van Verkeerswezen (artikel 20-2).

VRAAG N° 2.

Artikel 606-1-A : Ministerie van Economische Zaken en van Energie.

Door de Staat te dragen deficit wegens de prijsverschillen op de ingevoerde industrieproducten.

Wat vertegenwoordigt de uitgave van 83 miljoen frank ? Hoe de afwezigheid van een saldo op 31 december 1963 uit te leggen ?

ANTWOORD.

De inkomsten van dit fonds komen voort van de begroting van Economische Zaken en moesten dienen voor het gelijkmaken van de prijzen van de invoeringen uit de Verenigde Staten gedaan gedurende de jaren 1945 tot 1949 door de O.M.A., voor rekening van de Regering. Dit organisme werd in 1950 gelijkwaardig. Er bleven nochtans talrijke zaken te regelen. Deze likwidatieverrichtingen worden uitgevoerd op rekening van het fonds 606-1-A.

De laatste, voor een totaal van $\pm$ 2 miljoen frank, zullen in de loop van het huidig dienstjaar afgesloten worden en het saldo van het fonds, zegge $\pm$ 81 miljoen frank, zal in de Schatkist teruggestort worden.

Het Fonds zal dus voor 1964 niet meer ingelast worden in de Begroting voor Orde.

VRAAG N° 3.

Artikel 706-3 : Ministerie van Financiën. Nationale Loterij. — Welk is de bestemming van het saldo der vroegere dienstjaren ?

De wet van 27 juli 1962 (*Staatsblad* van 1 september 1962) waarbij de bestemming van de winsten van de Afrikaanse Loterij over de dienstjaren 1960-1961 gewijzigd werd, heeft de winsten van de 11^e en 12^e tranche 1960 voor steun aan de Europeanen getroffen door de omstandigheden in Kongo bestemd.

Dezelfde bestemming werd voorbehouden aan de winsten van de Loterij van het dienstjaar 1961, na voorafneming van een tranche van 40 miljoen voor de financiering van de Internationale Tentoonstelling van Brussel van 1958 en van een andere tranche van 90 miljoen bestemd voor het Fonds voor het Inlands Welzijn.

De niet-uitgedeelde winsten doen zich voor als volgt :

Voor de dienstjaren 1957, 1958	
en 1959 F	84.919.974
Voor het dienstjaar 1960 (gestort	
aan de rechthebbenden :	
236.101.336 F)	

Pour l'exercice 1961 . . . F	85.219.992
Pour l'exercice 1962 (non clôturé)	± 250.000.000
Total . . . F	± 420.139.966(1)

Le gouvernement compte déposer sous peu un projet de loi tendant à affecter les bénéfices de la Loterie Nationale afférents aux exercices 1957, 1958, 1959 et 1962.

Ces bénéfices seraient affectés :

— au financement de l'Exposition Universelle de Bruxelles de 1958;

— à l'aide sociale aux personnes rapatriées du Congo, qui ne peuvent se reclasser en raison de leur âge et de leur état de santé;

— au financement partiel de l'activité des cellules scientifiques anciennement gérées par l'IBERSOM;

— à l'intervention dans certaines charges sociales couvertes par l'Office de la Sécurité Sociale d'Outre-Mer en faveur des membres du personnel de l'assistance technique belge au Congo, au Rwanda et au Burundi, et des personnes occupées dans ces trois pays;

— à couvrir les charges résultant pour le Fonds des Pensions, le Fonds de solidarité et de péréquation et le Fonds des invalidités de l'application de la loi concernant la sécurité sociale d'Outre-Mer;

— au financement de pensions complémentaires en faveur des membres du personnel laïc de l'enseignement libre agréé en service au Congo, au Rwanda et au Burundi avant la date de l'indépendance de ces pays et qui y ont poursuivi leur carrière après cette date.

Enfin le solde de ces bénéfices serait affecté à la réalisation de programmes de développement rural en République du Congo, au Rwanda et au Burundi.

QUESTION N° 4.

Article 606-2 : Ministère des Affaires Economiques et de l'Energie.

Fonds de participation de la Belgique à la Communauté Européenne de l'Energie Atomique « Euratom » (loi du 2 décembre 1957).

Quelle signification faut-il donner à l'inscription symbolique de 1.000 F ?

REPONSE.

Le Ministre des Affaires Economiques et de l'Energie avait décidé d'imputer directement à la charge du budget ordinaire de son département (article 20-12-D) la participation de la Belgique à cet organisme.

(1) Somme à distinguer de l'encaisse mentionnée dans le projet de BPO pour 1963 comme solde au 31 décembre 1962.

Voor het dienstjaar 1961	85.219.992
Voor het dienstjaar 1962 (niet afgesloten)	± 250.000.000
Total F	± 420.139.966(1)

De Regering zal eerlang een wetsontwerp neerleggen houdende bestemming van de winsten van de Nationale Loterij betreffende de dienstjaren 1957, 1958, 1959 en 1962.

Deze winsten zouden aangewend worden voor volgende doeleinden :

— financiering van de Wereldtentoonstelling van Brussel van 1958;

— sociale hulp aan de uit Kongo gerepatrieerde personen die zich niet kunnen herklasseren uit oorzaak van hun ouderdom en van hun gezondheidstoestand;

— gedeeltelijke financiering van de activiteit van de wetenschappelijke cellen, vroeger beheerd door de B.I.B.W.O.O.

— tussenkomst in zekere sociale lasten gedekt door de Dienst voor Overzeese Sociale Veiligheid ten bate van de personeelsleden van de technische Belgische bijstand in Kongo, in Rwanda en in Burundi, en van de personen in deze drie landen tewerkgesteld;

— lasten te dekken voortspruitende voor het Pensioenfonds, het Solidariteits- en Perekwatiefonds en het Invaliditeitsfonds, uit de toepassing van de wet betreffende de overzeese sociale zekerheid;

— financiering van de bijkomende pensioenen ten bate van de leden van het lekenpersoneel van het vrij aangenomen onderwijs, in dienst in Kongo, in Rwanda en in Burundi vóór de datum van de onafhankelijkheid van deze landen en die er hun loopbaan na deze datum hebben voortgezet.

Ten slotte zal het saldo van deze winsten aangewend worden voor de verwezenlijking van programma's van landelijke ontwikkeling in de Republiek Kongo, in Rwanda en in Burundi.

VRAAG N° 4.

Artikel 606-2 : Ministerie van Economische Zaken en van Energie.

Deelnemingsfonds van België aan de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie « Euratom » (wet van 2 december 1957).

Welke betekenis moet men geven aan de symbolische inschrijving van 1.000 frank ?

ANTWOORD.

De Minister van Economische Zaken en van Energie heeft beslist de deelneming van België aan dit organisme rechtstreeks ten laste van de gewone begroting van zijn Departement (artikel 20-12-D) te veroffenen.

(1) Bedrag dat moet onderscheiden worden van het inkasso vermeld in het ontwerp van de Begroting voor Orde voor 1963 als saldo op 31 december 1962.

Une clause de report ayant été adoptée lors du vote du budget ordinaire, l'inscription au B.P.O. est devenue sans objet et l'article n'apparaîtra plus dans ce document en 1964.

QUESTION N° 5.

La présentation du budget pour Ordre n'est pas claire. S'il n'y avait que les fonds étrangers à l'Etat (fonds de tiers), ce ne serait qu'un demi-mal; mais de plus en plus, des fonds d'origine budgétaire sont transférés ou inscrits au budget pour Ordre en vue d'échapper à la règle de l'annalité.

Il est de plus en plus difficile de se rendre compte, des éléments constitutifs de l'impasse de trésorerie; au déficit du budget ordinaire s'ajoute celui de l'extraordinaire ainsi que les excédents ou les déficits du Budget pour Ordre, dont une certaine partie résulte de transferts des budgets.

Etudier l'influence du budget pour Ordre sur le déficit de trésorerie pendant les dernières années.

REPONSE.

a) *Présentation.*

Sur la proposition du groupe de fonctionnaires chargé par les Ministres des Finances de la réforme du budget pour Ordre et après examen de diverses formules, le Gouvernement s'est rallié à la présentation adoptée depuis 1962. Le choix s'est porté sur cette formule, précisément parce qu'elle permet de faire la distinction entre les opérations sur fonds constituant en fait le prolongement d'opérations budgétaires et celles qui concernent les fonds de tiers.

Il a été nécessaire de tenir compte de cas-limites et de la situation existante qui comprend par exemple, le transfert des crédits pour assurer le service de la dette ainsi que l'inscription des opérations relatives aux certificats de trésorerie.

b) *Transferts de crédits.*

En fait il a été fait trop grand bruit des crédits des autres budgets qui seraient transférés au BPO uniquement en vue d'échapper à la règle de l'annalité.

L'opportunité des transferts ne pourrait être mise en doute que pour les fonds groupés sous le Titre I — Section I — Chap. I du budget pour Ordre, qui sont alimentés principalement par des crédits budgétaires et constituent par excellence la partie du budget pour Ordre qui s'identifie le plus à un budget de dépenses.

Or, compte tenu de la rigidité des règles actuelles de notre comptabilité publique, ces transferts sont une

Een overdrachtsclausule werd te dien einde aangevaard ter gelegenheid van de stemming van de gewone begroting van dit Departement, zodat de inschrijving in de Begroting voor Orde geen nut meer heeft. Het artikel zal in de Begroting voor Orde 1964 niet meer opgenomen worden.

VRAAG N° 5.

De inkleding van de Begroting voor Orde is niet klaar. Waren er uitsluitend aan de Staat vreemde fondsen (derdenfondsen), zou het maar een half kwaad zijn; maar hoe langer hoe meer worden fondsen van begrotingsherkomst overgedragen of ingeschreven in de Begroting voor Orde met het doel aan de regel van de verjaring te ontsnappen.

Van langs om meer wordt het moeilijker zich rekenschap te geven van de samenstellende gegevens van het thesaurietekort: aan het deficit van de gewone begroting wordt dat van de buitengewone begroting gevoegd en insgelijks het teveel of tekort van de Begroting voor Orde, waarvan een zeker deel het gevolg is van transferten uit de begrotingen.

De invloed van de Begroting voor Orde op het thesaurietekort gedurende de laatste jaren onderzoeken.

ANTWOORD.

a) *Inkleding:*

Op voorstel van de groep van ambtenaren belast door de Minister van Financiën met de hervorming van de Begroting voor Orde en na onderzoek van verschillende formules, heeft de Regering zich aangesloten met de inkleding die in 1962 werd ingeleid. De keuze werd juist gevestigd op deze inkleding omdat zij toelaat een onderscheid te maken tussen de verrichtingen op fondsen die feitelijk de verlenging van begrotingsverrichtingen zijn en deze die betrekking hebben op derdenfondsen.

Het is nodig geweest rekening te houden met grensgevallen en met de bestaande toestand die bijvoorbeeld de overdracht van de kredieten inhoudt om de dienst van de schuld te verzekeren alsook de inschrijving van de verrichtingen betreffende de thesauriecertificaten.

b) *Kredietoverschrijvingen:*

In feite werd er te veel gerucht gemaakt omtrent de kredietoverdrachten van de andere begrotingen naar de Begroting voor Orde, die uitsluitend zouden overgeheveld worden om aan de regel van de verjaring te ontsnappen.

De opportuniteit van de overdrachten zou alleen maar in twijfel kunnen getrokken worden voor wat de fondsen aangaat die onder Titel I, Sectie I, Hoofdstuk I van de Begroting voor Orde voorkomen, en die voornamelijk gestijfd worden door begrotingskredieten en dus bij uitstek dat deel van de Begroting voor Orde uitmaken dat zich het meest laat identificeren met een begroting voor uitgaven.

Rekening houdend met de strakheid van onze huidige openbare comptabiliteitsreglementen, zijn deze

nécessité au vu des particularités attachées au fonctionnement de ces fonds.

Pour les autres fonds répartis dans les diverses subdivisions du Titre I, ainsi que du Titre II, les transferts se justifient dans la majeure partie des cas, et certainement pour les plus importants, par la nature même des services — dont ils constituent en fait le budget — et par le mode de gestion approprié à leur exécution, réglée en général par des dispositions légales.

De toute manière, le budget pour Ordre, en tant que prolongement du budget des dépenses, n'influence guère de manière sensible l'impasse de trésorerie. C'est ainsi que pour 1962, l'augmentation du solde des 3 chapitres du Titre I, Section I, s'élève respectivement à 316, 225 et 255 millions de francs, soit au total 796 millions de francs (1). Encore faudrait-il examiner chacun des fonds par le détail pour distraire de cette incidence totale les augmentations des soldes provenant d'autres ressources que celles du budget ou du Trésor.

La mise en vigueur de la nouvelle loi sur la Comptabilité de l'Etat permettra de réduire sensiblement le nombre de positions budgétaires du budget pour Ordre, lequel deviendra la « Section particulière du budget », où ne figureront d'ailleurs plus les fonds relatifs aux opérations pour compte de tiers.

La modification de la législation aura pour résultat de « budgétiser » les excédents ou déficits des fonds des chapitres I et II de la Section I et des Sections II et III du Titre I qui se manifesteront suivant le cas par des reports, des annulations, des crédits supplémentaires ou encore par des augmentations de crédit aux budgets suivants. Mais, faut-il l'ajouter, cette modification de présentation et de méthode d'exécution, tout en apportant plus de clarté, n'exercera aucune influence sur les fluctuations de caisse.

c) Influence du budget pour Ordre sur le déficit de trésorerie.

Certes, le budget pour Ordre contient quelques fonds importants dont la gestion est opérée en marge de l'annuité, ce qui implique des « reports automatiques » parfois volumineux de crédits votés lors de budgets d'années précédentes et utilisés pendant d'autres exercices (encore que le Gouvernement soit armé pour mesurer et régler le débit de ces fonds). Mais si le budget pour Ordre apparaît comme le document affectant le déficit de Trésorerie, c'est principalement parce que ce budget est, en fait, par quelques-unes de ses inscriptions du Titre II, le budget de l'équilibre de la Trésorerie, concurremment avec le produit des emprunts consolidés, dont l'inscription se fait dans le compte du budget extraordinaire.

Il serait erroné, pour se rendre compte de l'impasse de trésorerie, de cumuler les déficits des budgets ordi-

overdrachten een noodwendigheid voortvloeiend uit zekere aan het beheer van deze fondsen gehechte bijzonderheden.

Voor de andere fondsen ondergebracht in de diverse onderverdelingen van Titel I, alsook van Titel II, zijn de overdrachten in de meeste gevallen verrechtvaardigd, en zeker voor de belangrijkste fondsen, door de aard zelf van de diensten — waarvan zij in feite de begroting uitmaken — en door de beheersmodaliteiten aangepast aan hun uitvoering, die in algemene regel door wettelijke beschikkingen is vastgesteld.

In ieder geval beïnvloedt de Begroting voor Orde, in zoverre zij als verlenging van de begroting voor uitgaven optreedt, op geen gevoelige wijze het thesaurietekort. Zo bijvoorbeeld voor 1962 bedraagt de verhoging van het saldo van de drie hoofdstukken van Titel I, Sectie I, respectievelijk 316, 225 en 255 miljoen frank, hetzij in totaal 796 miljoen frank (1). En dan nog dient ieder fonds tot in het detail onderzocht, om van deze totale weerslag de verhogingen der saldi af te trekken die voortkomen van inkomsten vreemd aan de begrotingen en aan de Schatkist.

Het in voege brengen van de nieuwe wet op de Staatcomptabiliteit zal toelaten het aantal budgettaire posities van de Begroting voor Orde merklijk te verminderen. Deze begroting zal de « Bijzondere sectie van de begroting » worden, waarin trouwens de fondsen betreffende de verrichtingen voor rekening van derden niet meer zullen opgenomen worden.

De wijziging aan de wetgeving zal als uitslag hebben dat de overschotten of de tekorten van de fondsen van de Hoofdstukken I en II van de Sectie I en van de Secties II en III van Titel I zullen « begroot » worden, wat zal aanleiding geven, volgens het geval, tot overdrachten, annulaties, bijkredieten of ook tot verhoging van de kredieten in de volgende begrotingen. Maar er dient bijgevoegd dat deze wijziging in de voorstelling en in de uitvoeringsmethodes geen invloed zal uitoefenen op de kasfluctuaties, al zal zij toch meer klaarheid brengen in de toestand.

c) Invloed van de Begroting voor Orde op het thesaurietekort.

Zeker, de Begroting voor Orde bevat enkele belangrijke fondsen waarvan het beheer ontsnapt aan de verjaring, wat « automatische overdrachten » impliceert, — soms vrij belangrijke — van kredieten gestemd op begrotingen van vorige dienstjaren en gebruikt gedurende andere dienstjaren (de Regering is nochtans gewapend om het gebruik van deze fondsen te meten en te regelen). Maar indien de Begroting voor Orde voorkomt als het document dat het thesaurietekort beïnvloedt, is het vooral omdat deze begroting in feite door enkele van haar posten van Titel II de begroting van het thesaurieevenwicht is, tegelijk met de opbrengst van de geconsolideerde leningen, waarvan de inschrijving gebeurt in de rekening van de buitengewone begroting.

Het zou verkeerd zijn, om zich rekenschap te geven van het thesaurietekort, de deficitten van de gewone

(1) Abstraction faite des opérations du fonds 673-2 : Recettes d'emprunt à affecter au remboursement de l'emprunt 4,5 % 1952-1962.

(1) Afgezien van de verrichtingen van het fonds 673-2 : Leningopbrengsten aan te wenden tot de terugbetaling van de lening 4,5 % 1952-1962.

naire et extraordinaire et d'y ajouter le déficit ou d'en déduire l'excédent du budget pour Ordre.

En schématisant, on peut dire que le budget pour Ordre neutralise, sur le plan de la trésorerie, le déficit du budget général d'un exercice par une multitude d'opérations en crédit et en débit — dont celles très importantes effectuées sur les avoirs des particuliers (Compte Chèques Postaux par exemple) — qui se cristallisent finalement dans la différence des recettes et des dépenses relatives aux certificats de trésorerie.

Le tableau ci-dessous donne pour les exercices 1958 à 1962 (+ 3 mois de 1963) : dans la première colonne, l'excédent des recettes sur les dépenses (+), ou des dépenses sur les recettes (—), pour l'ensemble des opérations effectuées sur le budget pour Ordre;

— dans la 2e colonne, les excédents correspondants pour les certificats de trésorerie et

— dans la 3e colonne, les excédents des avoirs des particuliers en Compte Chèques Postaux en fin d'année par rapport au report des avoirs de l'année précédente.

La différence entre les montants des excédents de la colonne I et le total des montants correspondants des colonnes II et III fournit la contraction des excédents et des déficits de tous les autres fonds du budget pour Ordre.

Année	Excédents BPO total	Excédents Certificats Trésorerie	Excédents avoirs particuliers CCP
1958	+ 16.901.411.519	+ 15.856.490.580	+ 1.670.000.000
1959	+ 14.191.154.674	+ 6.290.722.315	+ 2.174.000.000
1960	+ 871.163.028	— 2.004.101.464	+ 2.709.000.000
1961	+ 359.693.928	+ 2.613.813.563	+ 387.000.000
1962	— 21.604.874.000	— 28.243.000.000	+ 3.547.000.000
(prov.)		(1)	
1963	+ 6.235.205.000	+ 9.460.000.000	— 167.000.000
(3 mois)			

On peut en conclure que le déficit ou l'excédent propre du budget pour Ordre pour l'année est constitué par la réduction ou l'augmentation du total des soldes de tous les fonds, à l'exception de ceux servant aux opérations relatives aux certificats de trésorerie.

Lorsque l'excédent ainsi défini augmente, le budget pour Ordre influence favorablement l'impasse de Trésorerie à concurrence de la partie provenant de versements de tiers (autres services publics, particuliers, etc.).

(1) Cet excédent anormalement élevé provient de la consolidation de $\pm$ 20 milliards de Certificats de trésorerie en 1962.

begroting en van de buitengewone begroting te cumuleren en er het deficit van de Begroting voor Orde aan toe te voegen of er het overschot van af te trekken.

In vereenvoudigde taal kan gezegd worden dat de Begroting voor Orde op het plan van de thesaurie, het deficit van de algemene begroting van een dienstjaar neutraliseert door een groot aantal verrichtingen in credit en in debet — waaronder de zeer belangrijke uitgevoerd op de tegoeden van particulieren (Postcheekrekeningen bijvoorbeeld) — die zich uiteindelijk kristalliseren in het verschil der ontvangsten en der uitgaven betreffende de thesauriecertificaten.

De onderstaande tabel geeft voor de dienstjaren 1958 tot 1962 (+ 3 maanden van 1963) : — in de eerste kolom, het overschot van de ontvangsten op de uitgaven (+), of van de uitgaven op de ontvangsten (—) voor het geheel van de verrichtingen uitgevoerd op de Begroting voor Orde;

— in de tweede kolom, de overeenstemmende overschotten betreffende de thesauriecertificaten;

— in de derde kolom, de overschotten van de tegoeden van de particulieren in de postcheekrekeningen op het einde van het jaar tegenover de overdrachten der tegoeden van het vorige jaar.

Het verschil tussen de bedragen van de overschotten van kolom I en het totaal van de overeenstemmende bedragen van de kolommen II en III, vertegenwoordigt de samentrekking van de saldi in meer en min van al de andere fondsen van de Begroting voor Orde.

Jaar	Saldo BVO totaal	Saldo Thesauriecertificaten	Saldo particuliere tegoeden PCR.
1958	+ 16.901.411.519	+ 15.856.490.580	+ 1.670.000.000
1959	+ 14.191.154.674	+ 6.290.722.315	+ 2.174.000.000
1960	+ 871.163.028	— 2.004.101.464	+ 2.709.000.000
1961	+ 359.693.928	+ 2.613.813.563	+ 387.000.000
1962	— 21.604.874.000	— 28.243.000.000	+ 3.547.000.000
(voorlopig)			
1963	+ 6.235.205.000	+ 9.460.000.000	— 167.000.000
(3 maand.)			

Men kan uit dit alles besluiten dat het tekort of het teveel eigen aan de Begroting voor Orde voor een jaar samengesteld is door de vermindering of de verhoging van het totaal der saldi van al de fondsen, met uitzondering van deze betreffende de verrichtingen op de thesauriecertificaten.

Wanneer het overschot vermeerdert, beïnvloedt de Begroting voor Orde in een gunstige zin het thesaurie-tekort ten belope van het deel voortkomende van de stortingen van derden (andere openbare diensten, particulieren, enz.).

(1) Dit abnormaal hoog overschot komt voort van de consolidatie in 1962 van $\pm$ 20 miljard Thesauriecertificaten.

Lorsque l'excédent est entamé dans le courant d'une année suivante, la réduction accentue l'impasse de trésorerie, qu'il s'agisse d'une réduction des avoirs de tiers ou des soldes de crédits transférés.

*
**

Les articles et l'ensemble du projet sont adoptés à l'unanimité.

Le présent rapport est adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
A. VAN CAUWENBERGHE.

Le Président,
P. DE SMET.

Wanneer het overschot aangetast wordt in de loop van een volgend jaar, verscherpt de vermindering het thesaurietekort, weze het dan door de vermindering van de tegoeden van derden of door de saldi van overgedragen kredieten.

*
**

De artikelen en het ontwerp in zijn geheel zijn met algemene stemmen aangenomen.

Dit verslag is met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
A. VAN CAUWENBERGHE.

De Voorzitter,
P. DE SMET.